

Column van 805 woorden // **KRITISCHE NOTEN door drs. LUCAS VAN DER HOEVEN:**
Eileen van der Burgh <hhh.eileenvanderburgh@gmail.com>
Web Editor History, Health & Healing

De conclusies van Buchheim en Futselaar dat er zich ***géén hogere sterfte onder psychiatrische patiënten dan elders in de samenleving heeft voorgedaan; blijkt moeilijk te aanvaarden, gelet op bovenstaande argumenten. De uiterst extreme omstandigheden waaronder psychiatrische patiënten hebben geleden in de Tweede Wereldoorlog, moet toch haast zeker tot oversterfte hebben geleid.***

Overleden in WO II WEL of NIET meer psychiatrische patiënten?

In Trouw van 22 november 2023 staat het artikel 'Vermeende oorlogsslachtoffers', waarin de NIOD-onderzoekers Buchheim en Futselaar menen, dat ***"Als je landelijk gaat kijken, zien wij nergens verwaarlozing terugkomen". "We keken naar week-, maand- en jaarrapportages en uit niets blijkt doelbewuste verwaarlozing."*** Kortom hun boek komt samengevat neer op navolgende conclusie: ***géén hogere sterfte onder psychiatrische patiënten dan elders in de samenleving.***

Het woordje: **'doelbewust'** vormt feitelijk de kern van hun argumentatie. Zij gaan geheel voorbij aan de uitgeholde kwaliteit van de psychiatrische zorg. Daardoor deed zich weldegelijk meer sterfte dan elders voor. Dat blijkt uit de 700 brieven die mijn vader Fran van der Hoeven aan zijn verloofde schreef tussen 1938 en 1948. Die schreef hij onder meer vanuit de psychiatrische inrichting 'Voorburg' in Vught tussen november 1943 en januari 1946. Alleen al in dié enige inrichting deden zich navolgende zeer ernstige vormen van 'verwaarlozing' voor.

1. De sterfte in de psychiatrische inrichting 'Voorburg' steeg tussen 1940 en 1945 van 107 naar 161 personen oftewel van 9,6% tot 17,5% in 1944 en 16,1% in 1945 (Binneveld en Wolf – p. 141).
2. 50% meer psychiatrische patiënten werden er opgenomen - van 1.000 naar 1.500 bewoners - uit onder meer Santpoort, Druten, Noordwijkerhout en Heiloo (F. van der Hoeven - brief 13 okt. 1943).
3. Géén uitbreiding van personeel – wel bleven religieuzen actief op 'Voorburg'. Terwijl waarschijnlijk veel personeel verdween of niet meer durfde te komen. Door de enorme inzet van broeders en zusters: "Er werd onmenselijk hard gewerkt" (zuster U. van der Aa, p. 72) was de verzorging op 'Voorburg' mogelijk nog veel slechter geweest. Zo verbleven personeel en patiënten 6 weken in de kelders met alleen droog brood en pap (U. van der Aa, p. 66-69) – alleen het rustgevendende medicijn Chloraal was nog beperkt beschikbaar!
4. Op 80 en later 100 gevaarlijke patiënten waren er slechts 2 zusters (van der Aa, p. 68); "Tijdens de oorlog waren de werk- en leefomstandigheden helemaal bar- en triest" (van der Aa, p. 69).
5. De gehele periode waarover de 24-jarige arts-stagiair Fran van der Hoeven in zijn brieven aan zijn verloofde schrijft (1943-1945) bestaat er een gebrek aan artsen op de vrouwenafdeling. Samen met arts Meurs (die aan TB lijdt en voortijdig vertrekt) verzorgen zij samen de vrouwenafdeling. Directeur Janssens was veelal afwezig; terwijl psychiater i.o. Hugo Waszink in 1944 wordt gedwongen te vertrekken, wegens trouwplannen. In juli 1945 is Van der Hoeven zelfs als enige arts i.o. (zonder artsenexamen te hebben afgelegd) verantwoordelijk voor 500 vrouwelijke patiënten – terwijl de feitelijke 'normale' bezetting 4 voltijdse artsen zou vergen. De patiënten die overgebracht zijn van 'Servaas en St Anna' uit Venray verzorg ik in mijn eentje" (zijn brief 11 juli 1945). Hij voerde dus maar heel beperkte behandelingen uit. Hij schrijft zelfs: dat hij angstig is "omdat men er eventueel achter zou kunnen komen dat hij niet als arts is afgestudeerd"!
6. Misschien verrichtte hij ook onbevoegde handelingen (brief 27 juni 1944), zoals het afnemen van Rorschachtest test; shocktherapie toepassen; pervitine en slaapkuren voorschrijven; 4 proef excisies bij doofstomme patiënt. Destijds had hij immers nog geen artsenexamen afgelegd.
7. In zijn brief van 17 april 1944: "schaarste aan geneesmiddelen, waardoor zwakken eerder dood zullen gaan".
8. Zuster Ursula van der Aa, mijn vader, een verpleger (boek Heemkunde Vught) rapporteren allen over de zeer precare voedsel en brandstofsituatie voor de Vughtse patiënten in de oorlogsjaren.
9. Op p. 141 en 142 van de NIOD-studie 'Uit zorg verdreven; het Nederlandse Krankzinnigenwezen in de Tweede Wereldoorlog'; wordt slechts één van de omstreeks 700 brieven aangehaald. Buchheim en Futselaar haalden weliswaar zelf de gehele collectie brieven bij mij thuis op en lazen deze naar eigen zeggen. De selectie van alleen deze één brief riep vele vragen op, zoals:
10. Waarom werd uit al die 700 brieven gezocht naar concrete passages over patiëntenzorg?

11. Fran van der Hoeven is slechts een arts i.o. en in 1942 geslaagd voor zijn 'Med. Candidatus'. Hij is dus géén psychiater zoals in het boek (p. 141) staat. Pas in okt. 1945 wordt hij geneesheer en blijft in 'Voorburg' tot januari 1946.
12. De geciteerde passages (p. 141-142) gaan over het privéleven van twee artsen en draagt niet bij aan het inzicht over de patiëntenzorg. Passages over patiënten onder die extreem moeilijke omstandigheden, zouden m.i. toch meer met de inhoud overeenstemmen.
13. Waarom is er géén contact gezocht met mij om de inhoud te verifiëren?
14. De conclusies van Buchheim en Futselaar zijn m.i. zeer betwistbaar. Andere historici verbaasden zich eveneens over de conclusies van deze NIOD-studie. Zij zijn ook zeer boos en teleurgesteld.
15. Op grond van de conclusies van Buchheim's en Futselaar's boek, werd de aparte kranslegging op de Dam zelfs afgezegd.
16. Daardoor worden de 'vergeten slachtoffers' nu dus collectief in de publieke vergetelheid geplaatst.

Drs. Lucas F.M. van der Hoeven (Dongen).

Met vriendelijke groet / Kind regards / Mit Freundlichen Grüßen / Meilleurs Salutations,

drs. Lucas F.M. van der Hoeven

CBSM (Consultancy Bureau voor Strategisch Management)

Researcher medicines policy // Clinical Psychologist // Freelance journalist

Heuvel 20 // 5101 TD Dongen (N-B)

The Netherlands / Europe

PREFER: +31(0)162 – 37 10 32 (fixed line) // +31(0)6-42794892 (mobile/cellular)

<http://www.cbsm.nl> // @ lucas.van.der.hoeven@cbsm.nl

=====
 Column of 904 words // CRITICAL NOTES by LUCAS VAN DER HOEVEN:

The conclusions of Buchheim and Futselaar that there has been no higher mortality among psychiatric patients than elsewhere in Dutch society; appears difficult to accept, given the arguments below. The extreme conditions which psychiatric patients have been suffering during the Second World War must almost certainly have led to an excess mortality.....

=====
In WWII died MORE or NO more psychiatric patients?

The NIOD researchers Buchheim and Futselaar believe that "If you look nationally, we do not see neglect anywhere... We looked at weekly, monthly and annual reports and nothing showed deliberate neglect." In short, their NIOD study 'Driven out of care', the Dutch lunatic system in the Second World War' boils down to the following conclusion: ***no higher mortality among psychiatric patients than elsewhere in society.***

The word: 'purposeful' actually forms the core of their argumentation. They completely ignore the eroded quality of psychiatric care. As a result, there was certainly more mortality than elsewhere in the Dutch society – except for the Jewish community. This is evident from the about 700 letters that my father, Fran van der Hoeven wrote to his fiancée between 1938 and 1948. He wrote letters from the ***psychiatric institution 'Voorburg' in Vught*** between November 1943 and January 1946. In that ***single institution alone***, subsequent very serious forms of 'neglect' occurred.

1. The yearly mortality in the psychiatric institution 'Voorburg' increased between 1940 and 1945 from 107 to 161 people, or from 9.6% to 17.5% in 1944 and 16.1% in 1945 (Binneveld and Wolf – p. 141).

2. 50% more psychiatric patients were admitted - from 1,000 to 1,500 residents - from Santpoort, Druten, Noordwijkerhout and Heiloo, among others (F. van der Hoeven - letter Oct. 13, 1943).

3. No expansion of staff - religious people remained active at 'Voorburg'. While probably. many staff disappeared or no longer dared to come. Due to the enormous efforts of religious brothers and sisters: "They worked inhumanly hard" (Sister U. van der Aa, p. 72). The care at 'Voorburg' might have

been much worse without them. For example, staff and patients stayed in the cellars for 6 weeks with only dry bread and porridge (U. van der Aa, p. 66-69) - only the soothing medicine Chloral was still available to a limited extent!

4. At the ward for dangerous patients existed of 80 and later 100 patients, there were only 2 sisters (van der Aa, p. 68); "During the war, working and living conditions were completely harsh and sad" (van der Aa, p. 69).

5. During his entire period – about which 24-year-old trainee doctor Fran van der Hoeven writes in his letters to his fiancée (1943-1945) - there was a lack of doctors in the women's department. Together with doctor Meurs (who suffers from TB and leaves prematurely), they take care of the women's department. Director Janssens was often absent; while a psychiatrist in training Hugo Waszink was forced to leave in 1944 due to wedding plans. In July 1945 Van der Hoeven was even the only doctor in training - without having passed a medical exam - responsible for 500 female patients - while the actual 'normal' staffing would have required 4 full-time doctors. "I take care of the patients who have been transferred from 'Servaas and St Anna' in Venray to my own" (his letter, July 11, 1945). So he only carried out very limited treatments. He even writes that he is anxious "because people might find out that he has not been graduated as a doctor"!

6. Perhaps he also performed unauthorized actions (letter June 27, 1944), such as administering the Rorschach test; apply shock therapy; prescribe pervitin and sleep cures; 4 trial excisions in a deaf-mute patient. After all, he had **not** yet passed a medical exam at the time.

7. In his letter of April 17, 1944: "scarcity of medicines, which means that the weak will die sooner."

8. Sister Ursula van der Aa, my father, a nurse (book Heemkunde Vught) all report on the very precarious food and fuel situation for the their patients during the war years.

9. On p. 141 and 142 of the NIOD study 'Driven out of care', the Dutch lunatic system in the Second World War"; only one of approximately 700 letters is cited. Buchheim and Futselaar collected the entire collection of letters from me themselves and have said they have read. Their selection of just only this one letter raised many questions, such as:

10. Why were not all those 700 letters searched for, and cited about specific passages about patient care?

11. Fran van der Hoeven is only a doctor in training. and passed his 'Med. Candidatus'. So he is not a psychiatrist as stated in the book (p. 141). Not until Oct. In 1945 he became a doctor and stayed in 'Voorburg' until January 1946.

12. The quoted passages (p. 141-142) are about the private lives of two doctors (F.M.M. van der Hoeven and H. Waszink) and do not contribute to any more deeper insight into patient care. Passages about patients under those extremely difficult circumstances would, in my opinion, correspond more with the content of their study.

13. Why was I not contacted to verify the content? Miscommunication? No time? Academicians know best themselves?

14. In my opinion, the conclusions of Buchheim and Futselaar are highly questionable and very likely untrue. Other historians in psychiatry are also surprised by the conclusions of their NIOD study. They are very angry and disappointed.

15. Based on the conclusions of Buchheim's and Futselaar's book, the official national, separate wreath laying ceremony on Dam Square at the 4th of September to remember the psychiatric patients was even cancelled.

16. As a result of this study, the 'forgotten victims' are now collectively placed in public oblivion.

Drs. Lucas F.M. van der Hoeven (Dongen).